

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

З А Т В Е Р Д Ж У Ю
Директор коледжу
К. Ф. Войцехівський

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ**

Розглянуто та схвалено
Вченою радою КЗВО ВГПК
Протокол № 5 від «10» квітня 2019 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами (далі – Положення) у Комунальному закладі вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблено відповідно до статей 4 (частина 1, абзац 7), 32 (частина 3, пункт 3), 33 (частина 7, пункт 4), 62 (частина 1, пункт 6) Закону України «Про вищу освіту» та у відповідності до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 635.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

здобувачі освіти з особливими освітніми потребами – особи з інвалідністю, які потребують створення спеціальних освітніх умов для забезпечення рівного доступу до освіти;

інклюзивна група – група у закладі вищої освіти, де поряд із іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту».

1.4. Коледж надає освітні послуги здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, віросповідання, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та / або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти (за необхідності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5. Керівник освіти забезпечує створення у закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Основою набуття вищої освіти є державні освітні стандарти, обов'язкові для всіх студентів, незалежно від стану їх здоров'я або особливих освітніх потреб. Водночас заклад освіти зобов'язується забезпечити умови, за якими загальні академічні вимоги не дискримінуватимуть студентів з особливими освітніми потребами. Основні вимоги «Положення про освітній процес» не можуть вважатися дискримінаційними, проте повинні передбачати подачу навчального матеріалу в альтернативному форматі у випадку навчання в інклюзивній групі.

2.2. Коледж декларує відданість принципам організації освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які передбачають:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території закладу вищої освіти, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил. У разі, коли наявні будівлі, споруди та приміщення неможливо повністю пристосувати для потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;
- забезпечення необхідними навчально-матеріальними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників;
- забезпечення доступності інформації в різних форматах.

3. ІНКЛЮЗИВНІ ГРУПИ

3.1. Інклюзивна група створюється на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб.

3.2. Створення інклюзивної групи та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу керівника закладу освіти з подання працівника, що здійснює супровід студентів з особливими освітніми потребами.

3.3. Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається, виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

4. СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Організацію інклюзивного навчання та забезпечення супроводу осіб з особливими освітніми потребами в Коледжі за необхідності забезпечуватиме навчальна частина Коледжу.

4.2. Навчальна частина здійснює супровід студентів з особливими освітніми потребами на підставі цього Положення, Статуту Коледжу та Положення про освітній процес.

4.3. До роботи зі студентами з особливими освітніми потребами можуть залучатися науково-педагогічні працівники закладу, працівники адміністрації, інші працівники (за потреби).

4.4. Навчальна частина координує процес організації інклюзивного навчання та забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.5. Навчальна частина у питанні супроводу студентів з особливими освітніми потребами у співпраці з іншими структурними підрозділами Коледжу виконує такі завдання:

- розробляє індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання здобувачем, за потреби вносить до нього зміни;
- оцінює потреби студента з особливими освітніми потребами у забезпеченні необхідними спеціальними засобами навчання та подає подання у відповідні структурні підрозділи для забезпечення;
- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) науково-педагогічних працівників Коледжу та соціальних працівників, волонтерів для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо;
- консультує і надає методичну допомогу науково-педагогічним працівникам щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- сприяє у підготовці інформації, доступної в різних форматах;
- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- співпрацює зі структурними підрозділами Коледжу, закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.6. При організації навчального процесу в інклюзивній групі слід враховувати психофізіологічні особливості та перешкоди у навчанні студентів різних нозологій, їх потреби у компенсації сенсорних порушень, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні фактори, що ускладнюють інтеграцію студентів, потреби у фізичній реабілітації тощо.

4.7. Лекційні, практичні, семінарські та інші види занять в інклюзивній групі здійснюються з використанням спеціального обладнання, навчально-

методичних матеріалів у формі, що допоможе студентам у сприйнятті та засвоєнні навчальної інформації.

Не допускається на вимогу здобувача з особливими освітніми потребами уповільнювати темп проведення лекцій, зменшувати кількість занять та їх тривалість, спрощувати чи скорочувати обсяг навчального матеріалу, тому що це знижує якість фахової підготовки.

4.8. Процес оцінювання проводиться у формі, доступній студентам з особливими освітніми потребами, при цьому результати оцінювання мають демонструвати їх прогрес і досягнення в опануванні курсу.

4.9. Навчання осіб з особливими освітніми потребами може здійснюватися за індивідуальним навчальним планом. Він розробляється на основі навчального плану спеціальності з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та / або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності) і передбачає пристосування чи модифікації навчального процесу для створення максимально комфортних умов для навчання студентів з особливими освітніми потребами.

Індивідуальний навчальний план є спільним зусиллям студента, викладача дисципліни та відповідальної особи навчальної частини і має на меті знайти найбільш ефективні та справедливі рішення існуючих викликів у навчанні та житті студента. План підписується здобувачем освіти та затверджується заступником з навчальної роботи.

4.11. консультування викладача щодо пристосувань або модифікацій, які визначені для конкретного студента, проводить відповідальна особа навчальної частини. У випадку незгоди викладача із запропонованими змінами розгляд питання впродовж 5-ти робочих днів виноситься на обговорення та прийняття рішення заступником з навчальної роботи.

4.12. Супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти передбачає:

- навчально-організаційний супровід – допомогу учасникам освітнього процесу в його організації, написання та моніторинг виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо.

- психолого-педагогічний супровід – системна діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу. Психологічний супровід спрямований на з'ясування психологічних особливостей кожного студента з особливими освітніми потребами, зміцнення та збереження його психічного здоров'я, надання йому необхідної допомоги з адаптації в інтегроване освітнє середовище, сприяння особистісному розвитку.

- соціальний супровід – заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, в тому числі надання інформації та допомоги у влаштуванні в академічну спільноту Коледжу, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти. Основною метою соціального супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами є подолання соціальної ізоляції здобувачів, сприяння збереженню і підвищенню їх соціального статусу, залучення до всіх сфер суспільного життя. Соціальний супровід здійснюється батьками або особами, уповноваженими ними, за можливості соціальними працівниками, студентськими організаціями, волонтерами.

4.13. Супровід розпочинається з моменту звернення особи з особливими освітніми потребами до Коледжу й триває протягом навчання у закладі вищої Освіти, з врахуванням різноманітності індивідуальних потреб студентів з особливими освітніми потребами.

4.14. З метою створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу в Коледжу можуть бути обладнані пандуси, ресурсні кімнати, приміщення для надання консультацій психологом,

відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; зали для занять з лікувальної фізкультури тощо.

5. УЧАСНИКИ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Викладачі, працівники Коледжу

5.1.1. Керівник Коледжу, заступники, завідувачі кафедр та керівники програм забезпечують ознайомлення всіх викладачів і працівників закладу освіти з політикою щодо супроводу студентів з особливими освітніми потребами та вимогами щодо внесення необхідних змін та пристосувань в освітній процес для рівноправного доступу до навчальних матеріалів та їх повноцінної участі в освітньому процесі та житті Коледжу.

5.1.2. Викладачі, працівники Коледжу мають право на підвищення кваліфікації для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами; отримання консультацій та методичну допомогу щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

5.1.3. Для забезпечення гідної взаємодії з особами з особливими освітніми потребами викладачі та працівники з повагою ставляться до таких осіб, вживають заходів для дотримання і захисту їх прав; не допускають висловлювань чи дій, які порушують чи пригнічують їх гідність.

5.2. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами

5.2.1. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають право на модифікацію освітнього процесу, яка може включати:

- модифікацію процедури екзамену чи заліку (окреме приміщення. продовження часу, відведеного для екзамену, використання адаптивних технологій тощо);
- використання спеціального обладнання чи сурдоперекладу під час навчання та екзамену/заліку;
- додаткове облаштування/пристосування (освітлення, звукопідсилення, шумоізоляція, спеціальні меблі; засоби аудіо та/або відеозапису лекційних занять за згодою із викладачем) навчального місця в аудиторії згідно

рекомендацій, викладених у Довідці до акту огляду МСЕК або рекомендацій Сектору;

- альтернативний формат навчальних матеріалів;
- підтримку студентів-волонтерів чи однокласників в якості академічних менторів, допомогу в побутових справах та щоденному житті у сім'ї спільного проживання;
- забезпечення доступу до місця навчання/проживання відповідно нормативних вимог та потреб студента.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

6.2. Контроль за виконанням Положення покласти з навчальної роботи Коледжу.

6.3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.